
Warszawa, 17.10.2018 r.

OPINIA PRAWNA

w sprawie opłat za postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora uiszczanych przez osoby, które rozpoczęły studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020, a ubiegają się o nadanie stopnia doktora na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

W odpowiedzi na pismo wiceprzewodniczącej samorządu doktorantów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu z dnia 15.10.2018 r., zawierające pytanie prawne dotyczące ustawy z dnia 20 lipca 2018r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1668) o treści: *„Proszę o dookreślenie przepisów wynikających z art. 182 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w kontekście pytania - **Jak wygląda procedura zamykania i ponownego otwarcia przewodów doktorskich, które nie zostaną zakończone w ustawowym terminie? Kto ponosi koszty?**”* Komisja Prawna KRD wyjaśnia:

Zgodnie z art. 179 ust. 4 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1669) przewody doktorskie, niezakończone do dnia 31 grudnia 2021 r., odpowiednio umarza się albo zamyka się¹. Zamknięcie przewodu doktorskiego następuje w drodze stosownej uchwały podmiotu przeprowadzającego to postępowanie. Zamknięcie przewodu doktorskiego nie zamyka jednak drogi do uzyskania stopnia naukowego doktora uczestnikom studiów doktoranckich, którzy nie zdążyli uzyskać tego stopnia przed 31 grudnia 2021 r. Istnieje możliwość wszczęcia postępowania na nowych zasadach, tj. zawartych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce².

---

¹ **Art. 179 ust. 4. ustawy Przepisy wprowadzające.** Postępowania, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz przewody doktorskie, niezakończone do dnia 31 grudnia 2021 r., odpowiednio umarza się albo zamyka się.

² **Art. 179 ust. 6. ustawy Przepisy wprowadzające.** Postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego i tytułu profesora wszczęte po dniu 30 września 2019 r. prowadzi się na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w art. 1.

Według ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora wszczyna się na wniosek, a do wniosku dołącza się rozprawę doktorską wraz z pozytywną opinią promotora lub promotorów³. Nie dotyczy to jednak osób, które odbywały kształcenie w toku studiów doktoranckich. Zgodnie z przepisami przejściowymi⁴ w przypadku osób, które rozpoczęły studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020, postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora wszczyna złożenie wniosku o wyznaczenie promotora lub promotorów.

Art. 182 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wprowadza opłaty za wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora. Są z niej zwolnione osoby, które ukończyły kształcenie w szkole doktorskiej⁵. Powyższe nie oznacza jednak, iż osoba która odbywała/odbywa studia doktoranckie, a której zamknięto przewód doktorski, bądź która po 30 września 2019 r. złożyła wniosek o wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, będzie zobowiązana taką opłatę uiścić.

Zgodnie z art. 179 ust. 9 **ustawy Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, do osób, które rozpoczęły studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020 i ubiegają się o nadanie stopnia doktora na nowych zasadach stosuje się odpowiednio zwolnienie od opłaty dotyczące doktorantów, którzy ukończyli szkołę doktorską⁶.**

---

³ **Art. 189 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.** Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora wszczyna się na wniosek osoby spełniającej wymagania określone w art. 186 ust. 1 pkt 1-3 albo ust. 2. Do wniosku dołącza się rozprawę doktorską wraz z pozytywną opinią promotora lub promotorów.

⁴ **Art. 179 ust. 7. ustawy Przepisy wprowadzające.** W przypadku osób, które rozpoczęły studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020 i ubiegają się o nadanie stopnia doktora na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w art. 1, postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora wszczyna złożenie wniosku o wyznaczenie promotora lub promotorów.

⁵ **Art. 182 ust. 1. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.** Osoba, która ubiega się o nadanie stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego lub tytułu profesora, wnosi opłatę za przeprowadzenie postępowania w tej sprawie. **Art. 182 ust. 4.** Opłaty nie pobiera się w uczelni, instytucie PAN, instytucie badawczym, instytucie międzynarodowym od osoby ubiegającej się o stopień doktora, która ukończyła kształcenie w szkole doktorskiej.

⁶ **Art. 179 ust. 9. ustawy Przepisy wprowadzające.** Do osób, które rozpoczęły studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020 i ubiegają się o nadanie stopnia doktora na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w art. 1, stosuje się odpowiednio przepis art. 182 ust. 4 tej ustawy.

Konkluzja

Osoby, które rozpoczęły studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020, są zwolnione z opłat związanych z postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora, tak jak osoby, które ukończyły kształcenie w szkole doktorskiej.

Sporządziła:

mgr Aleksandra Stachelska

Komisja Prawna KRD

PODSTAWA PRAWNA

Ustawa z dnia 20 lipca 2018r.

Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

(Dz.U. poz. 1668)

Art. 182 [Koszty postępowania o nadanie stopnia doktora, doktora habilitowanego lub tytułu profesora]

1. Osoba, która ubiega się o nadanie stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego lub tytułu profesora, wnosi opłatę za przeprowadzenie postępowania w tej sprawie.
2. Opłatę wnosi się na rzecz uczelni, instytutu PAN, instytutu badawczego, instytutu międzynarodowego albo RDN.
3. Wysokość opłaty nie może przekraczać kosztów postępowania, uwzględniających w szczególności koszty wynagrodzeń promotora lub promotorów, promotora pomocniczego i recenzentów.
4. Opłaty nie pobiera się w uczelni, instytucie PAN, instytucie badawczym, instytucie międzynarodowym od osoby ubiegającej się o stopień doktora, która ukończyła kształcenie w szkole doktorskiej.
5. W uzasadnionych przypadkach rektor, dyrektor instytutu PAN, dyrektor instytutu badawczego lub dyrektor instytutu międzynarodowego może zwolnić z opłaty w całości lub w części.
6. W przypadku nauczyciela akademickiego albo pracownika naukowego, koszty postępowania ponosi zatrudniająca go uczelnia, instytut PAN, instytut badawczy lub instytut międzynarodowy.

Art. 189 [Wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora]

Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora wszczyna się na wniosek osoby spełniającej wymagania określone w art. 186 ust. 1 pkt 1-3 albo ust. 2. Do wniosku dołącza się rozprawę doktorską wraz z pozytywną opinią promotora lub promotorów.

Art. 192 [Sposób postępowania w sprawie nadania stopnia doktora]

1. Czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora może dokonywać komisja powołana przez organ, o którym mowa w art. 178 ust. 1.

---

2. Senat albo rada naukowa określi sposób postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, w szczególności:

- 1) sposób wyznaczania i zmiany promotora, promotorów lub promotora pomocniczego;
- 2) zasady ustalania wysokości opłaty za postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym oraz zwalniania z tej opłaty;
- 3) tryb złożenia rozprawy doktorskiej;
- 4) tryb powoływania oraz zakres czynności komisji, o której mowa w ust. 1;
- 5) sposób wyznaczania recenzentów;
- 6) sposób weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK w przypadku osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora w trybie eksternistycznym;
- 7) sposób weryfikacji spełnienia wymagania, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 lit. a i b, w przypadku publikacji wieloautorskich.

3. Senat albo rada naukowa może określić wymagania, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 5, lub dodatkowe warunki dopuszczenia do obrony.

Art. 197 [Tryb przygotowania rozprawy doktorskiej]

Przygotowanie rozprawy doktorskiej odbywa się w trybie:

- 1) kształcenia doktorantów;
- 2) eksternistycznym.

Art. 198 [Szkoła doktorska]

1. Kształcenie doktorantów przygotowuje do uzyskania stopnia doktora i odbywa się w szkole doktorskiej.
2. Szkoła doktorska jest zorganizowaną formą kształcenia w co najmniej 2 dyscyplinach, o których mowa w ust. 3 lub 5.
3. Szkoła doktorska może być prowadzona przez uczelnię akademicką, instytut PAN, instytut badawczy albo instytut międzynarodowy posiadające kategorię naukową A+, A albo B+ w co najmniej 2 dyscyplinach, zwane dalej „podmiotem prowadzącym szkołę doktorską”.
4. Szkoła doktorska może być prowadzona przez uczelnię akademicką, która prowadzi działalność naukową wyłącznie w 1 dyscyplinie, która jest dyscypliną w zakresie teologii albo kultury fizycznej albo dyscypliną artystyczną, i posiada w niej kategorię naukową A+, A albo B+.

-
5. Szkoła doktorska może być prowadzona wspólnie przez uczelnie akademickie, instytuty PAN, instytuty badawcze lub instytuty międzynarodowe, z których każde posiada kategorię naukową A+, A albo B+ w co najmniej 1 dyscyplinie. Szczegółowy podział zadań związanych z prowadzeniem szkoły doktorskiej oraz sposób ich finansowania określa umowa zawarta w formie pisemnej, która wskazuje również podmiot odpowiedzialny za wprowadzanie danych do systemu, o którym mowa w art. 342 ust. 1, i uprawniony do otrzymania środków finansowych na wspólne kształcenie w szkole doktorskiej.
  6. Kształcenie doktorantów może być prowadzone we współpracy z innym podmiotem, w szczególności przedsiębiorcą lub zagraniczną uczelnią lub instytucją naukową.
  7. Podmiot prowadzący szkołę doktorską może prowadzić nie więcej niż 3 szkoły doktorskie w danej dyscyplinie.
  8. Za kształcenie doktorantów nie pobiera się opłat.

Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r.

Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

(Dz.U. z poz. 1669)

Art. 179

1. Przewody doktorskie, postępowania habilitacyjne i postępowania o nadanie tytułu profesora wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1, są przeprowadzane na zasadach dotychczasowych, z tym że jeżeli nadanie stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego lub tytułu profesora następuje po dniu 30 kwietnia 2019 r., stopień lub tytuł nadaje się w dziedzinach i dyscyplinach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 3 tej ustawy.
2. W okresie od dnia wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1, do dnia 30 kwietnia 2019 r. przewody doktorskie, postępowania habilitacyjne i postępowania o nadanie tytułu profesora wszczyna się na podstawie przepisów dotychczasowych.
3. W przewodach doktorskich, postępowaniach habilitacyjnych i postępowaniach o nadanie tytułu profesora wszczętych w okresie od dnia wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1, do dnia 30 kwietnia 2019 r. stopień lub tytuł nadaje się na podstawie przepisów dotychczasowych, z tym że:

-
- 1) stopień lub tytuł nadaje się w dziedzinach lub dyscyplinach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1;
  - 2) w uczelni stopień nadaje:
    - a) do dnia 30 września 2019 r. - rada jednostki organizacyjnej,
    - b) od dnia 1 października 2019 r. - organ, o którym mowa w art. 178 ust. 1 pkt 1 ustawy, o której mowa w art. 1;
  - 3) w uczelni czynności związane z postępowaniem o nadanie tytułu profesora prowadzi:
    - a) do dnia 30 września 2019 r. - rada jednostki organizacyjnej,
    - b) od dnia 1 października 2019 r. - senat.
  4. Postępowania, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz przewody doktorskie, niezakończone do dnia 31 grudnia 2021 r., odpowiednio umarza się albo zamyka się.
  5. W okresie od dnia 1 maja 2019 r. do dnia 30 września 2019 r. nie wszczyna się postępowań w sprawie nadania stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego i tytułu profesora.
  6. Postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego i tytułu profesora wszczęte po dniu 30 września 2019 r. prowadzi się na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w art. 1, z tym że w postępowaniach wszczętych do dnia 31 grudnia 2020 r. do osiągnięć, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 lit. a i art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. b tej ustawy, zalicza się także:
    - 1) artykuły naukowe opublikowane:
      - a) w czasopiśmie naukowych lub recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, ujętych w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b tej ustawy, przed dniem ogłoszenia tego wykazu,
      - b) przed dniem 1 stycznia 2019 r. w czasopiśmie naukowych, które były ujęte w części A albo C wykazu czasopism naukowych ustalonego na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 44 ust. 2 ustawy uchylanej w art. 169 pkt 4 i ogłoszonego komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 stycznia 2017 r., albo były ujęte w części B tego wykazu, przy czym artykułom naukowym w nich opublikowanym przyznanych było co najmniej 10 punktów;
    - 2) monografie naukowe wydane przez:
      - a) wydawnictwo ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a tej ustawy, przed dniem ogłoszenia tego wykazu,

---

b) jednostkę organizacyjną podmiotu, którego wydawnictwo jest ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a tej ustawy.

7. W przypadku osób, które rozpoczęły studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020 i ubiegają się o nadanie stopnia doktora na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w art. 1, postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora wszczyna złożenie wniosku o wyznaczenie promotora lub promotorów.

8. W przypadku osób, które rozpoczęły studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020 i ubiegają się o nadanie stopnia doktora na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w art. 1, efekty uczenia się w zakresie znajomości nowożytnego języka obcego są potwierdzane na zasadach dotychczasowych.

9. Do osób, które rozpoczęły studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020 i ubiegają się o nadanie stopnia doktora na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w art. 1, stosuje się odpowiednio przepis art. 182 ust. 4 tej ustawy.

10. Z dniem 1 stycznia 2021 r. Rada Doskonałości Naukowej wstępuje w prawa Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów.

11. Od dnia wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1, przez tytuł profesora, o którym mowa w art. 177 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, należy rozumieć również tytuł naukowy (tytuł profesora określonej dziedziny nauki) oraz tytuł w zakresie sztuki (tytuł profesora określonej dziedziny sztuki) nadane na podstawie przepisów dotychczasowych.